

Datum

Diariernr

dnr 2013-3484

Ert datum

Er referens

2013-08-30

Ju2013/4173/Å

Avdelningen för risk- och sårbarhetsreducerande arbete
Enheten för samhällets informationssäkerhet
Christina Goede
010-240 43 05
christina.goede@msb.se

Regeringskansliet
Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Betänkandet SOU 2013:39 Europarådets konvention om it-relaterad brottslighet

Sammanfattning

MSB ställer sig positiv till införandet av bestämmelser rörande grovt dataintrång.

Vidare delar MSB utredningens resonemang om att straffskalan för brytande av post- eller telehemlighet inte ska förändras.

MSB ställer sig positiv till införande av de två nya straffprocessuella tvångsmedlen, som föreslås i utredningen. MSB ser dock ett behov av fördjupad analys och klargörande på ett antal punkter. Myndigheten ser ett behov av ett förtydligande av utredningens förslag om tillägg till Rättegångsbalken 27 kap 16 § om att den ska användas i de fall när det finns anledning att förmoda att uppgifterna löper särskild risk att gå förlorade eller förändras.

Genomgående kan integritetsaspekterna betydelse för användningen av samhällets it-tjänster beaktas i en högre grad än vad som gjorts i utredningen. Dessutom ser MSB ett behov av att förtydliga de praktiska aspekterna av de straffprocessuella tvångsmedlen.

Behov av ytterligare analys och klargörande

Integritetsaspekter

Förtroende för den elektroniska miljön är en grundläggande förutsättning för utveckling av olika typer av it-relaterade tjänster i samhället. Vid sidan av olika typer av skydd för informationens riktighet, tillgänglighet och konfidentialitet har skyddet av den personliga integriteten de senaste åren blivit en allt viktigare förtroendeskapande aspekt. Begränsningar i den enskildes rätt att själv bestämma över sin informationshantering bör därför endast göras efter noga intresseöverväganden.

MSB Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:

651 81 Karlstad

Besöksadress:

Stockholm: Fleminggatan 14
Karlstad: Norra Klaragatan 18
Sandö: Sandövägen 7
Revinge: Revingeby

Telefon: 0771-240 240

Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se

www.msb.se

Org nr.

202100-5984

Utredningens förslag innebär att polisen, mot idag, får relativt vidsträckta möjligheter att påverka en enskilds informationshantering. Den tröskel, både för att utfärda ett bevarandeföreläggande, men framför allt för upplysningsplikt, kan av användare upplevas som låg. Ett ingrepp i den personliga integriteten som inte upplevs som motiverad kan genom förtroendeminskning få konsekvenser för samhällets it-användning i sin helhet.

MSB noterar att konventionens artikel 16 1 om skyndsamt säkrande av lagrade datorbehandlade uppgifter betonar att nödvändiga lagstiftningsåtgärder ska vidtas *särskilt för de fall där det finns anledning att förmoda att uppgifterna löper särskild risk att gå förlorade eller förändras*. Denna begränsning av de uppgifter som bör omfattas av möjligheten till bevarandeföreläggande återfinns inte i utredningens förslag till paragraf i 27 kapitel 16 §. En sådan begränsning skulle kunna bidra till att den som föreläggs att bevara uppgifter har större förståelse för nödvändigheten av en sådan åtgärd. Ur ett integritets- och förtroendeskapande perspektiv ser MSB det som lämpligt att ett sådant förtydligande införs i nämnda paragraf i enlighet med konventionstexten. Ett sådant tillägg bör inte heller påverka polisens möjligheter att beivra brott.

Utredningens förslag i kap 28 om att den som "*kan antas känna till funktionerna i eller andra förutsättningar för åtkomst till ett visst datasystem...*" ska kunna föreläggas, är en skrivning som gör att det inte behövs särskilt starka misstankar mot den enskilde. Det kan därför innebära att den enskilde kommer att riskera att föreläggas att lämna uppgifter vid förhållandevis svaga misstankar. Därför bör intrånget i den enskildes privata sfär även här vägas in när beslut tas enligt paragrafen i kapitel 28.

Tillämpningsfrågor

MSB anser att de praktiska aspekterna vid tillämpningen av utredningens förslag inte är tillräckligt belysta.

I utredningen uttalas att bevarandeföreläggande i första hand kommer att riktas mot sådana som kan förväntas följa bevarandeföreläggandet enbart på grund av föreläggandet som sådant och inte på grund av sanktioner. Även när ett föreläggande riktas mot sådana som förväntas följa det, det vill säga inte medvetet radera eller förändra informationen, behöver en rad praktiska aspekter klargöras. Detta gäller t.ex. om några krav kommer att ställas på att informationshantering vid bevarandeföreläggande ska ske på ett visst sätt. Bevarande av information, särskilt sådan som eventuellt kan komma att användas i utredningar, ställer krav på informationssäkerhet i form av både riktighet och tillgänglighet, inte bara konfidentialitet rörande beslutet om bevarandeföreläggandet (föreslagna RB 27:16a).

Vidare kan brister i informationshanteringen när det gäller spårbarhet innebära att det kan uppstå osäkerhet i vilken utsträckning den som åläggs att bevara informationen verkligen gör det på det sätt och i den form som behövs ur ett utredningsperspektiv. MSB vill betona att myndigheten av integritetsskäl

inte förespråkar någon ytterligare kontroll men att det bör finnas en medvetenhet om det faktum att oklarheter när det gäller den praktiska hanteringen kan få konsekvenser för informationskvalitéen.

I detta ärende har generaldirektören Helena Lindberg beslutat. Christina Goede har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också chefsjurist Key Hedström, avdelningschefen Cecilia Nyström och biträdande enhetschefen Lars-Göran Emanuelson deltagit.

Helena Lindberg

Christina Goede